

НАЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ СРБИЈЕ

11000 Београд, ул. Мутапова 12, телефон: 011/2414-328
e-mail: nacionalnaorg@mts.rs

Текући рачун: 200-2726230101033-89, мат. бр: 17697285, ПИБ: 105167562

Саопштење за јавност **поводом** **Међународног дана особа са инвалидитетом**

Међународни дан особа са инвалидитетом обележава се 3. децембра сваке године како би се промовисало пуно и равноправно учешће особа са инвалидитетом и предузеле мере за укључивање особа са инвалидитетом у све аспекте друштвеног развоја.

Међународни дан особа са инвалидитетом - 3. децембар, проглашен од стране УН-а 1992. године од када се обележава у целом свету, прилика је да се скрене пажња светске и домаће јавности на једну од највећих маргинализованих група – особе са инвалидитетом (према подацима Светске здравствене организације између 12% и 15% становништа има неку врсту инвалидности) и на бројне проблеме са којима се она суочава због неједнаких друштвених могућности.

Ове године Међународни дан особа са инвалидитетом у свету обележиће се под слоганом УН-а: „Трансформативна решења за инклузиван развој: улога иновација у подстицању приступачног и праведног света“.

Национална организација особа са инвалидитетом Србије (НООИС) је репрезентативна организације која заступа интересе око 800.000 особа са инвалидитетом и њихових законских заступника, окупљених у 14 Савеза особа са инвалидитетом у чијој мрежи је више од 450 локалних удружења.

У овој години обележеној пост-пандемијским развојем, захваљујући партнерском односу НООИС-а и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – Сектора за заштиту особа са инвалидитетом, успешно су реализоване бројне активности:

- Покренут је нови програм за пружање подршке женама са инвалидитетом
- Настављена је кампања „Србија без баријера“ која има за циљ повећање приступачности објеката јавне намене, обележавање значајних датума инвалидског покрета, реализовани конкурси „Ј=ДНАКИ“ и Фото-конкурс „Инклузивна Србија“ и друго

- У оквиру Академије младих лидера са инвалидитетом одржана је трећа Летња школа за младе лидере са инвалидитетом у Врднику и настаљен рад Омладинског клуба
- Представници НООИС-а укључени су у доношење другог Акционог плана за спровођење Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године, у периоду од 2023. до 2024. године који има за циљ спровођење конкретних мера ради побољшања свеукупног друштвеног и економског положаја особа са инвалидитетом уклањањем препрека у области приступачности, партиципације, једнакости, запошљавања, образовања и обуке, социјалне заштите, здравства и других области; усвајање Акционог плана очекује се почетком 2023. године
- Представници НООИС-а укључени су и у радну групу за доношење 1. Стратегије за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Београду, као и за израду Акционог плана за спровођење Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2022. до 2026. године
- Покренута је иницијатива за измене Правилника о медицинско-техничким помагалима и формирана заједничка радна група са РФЗ

Поред тога, НООИС је успешно реализовао и следеће пројекте:

- Пројекат „Јачање резилијентности старијих особа и особа са инвалидитетом током COVID-19 и будућих катастрофа“ који је трогодишња партнерска иницијатива у региону западног Балкана, коју координира Црвени крст Србије, а подржава Европска унија, Аустријска развојна агенција и аустријски Црвени крст, чији је циљ очување менталног здравља, достигнутог степена социјалне заштите, помоћ у задовољавању основних животних потреба и унапређење јавних политика након епидемије COVID-19.
- Пројекат „Подршка систему управљања ванредним ситуацијама који укључује особе са инвалидитетом – друга фаза“ који подржава Мисија ОЕБС-а у Србији који има за циљ подизање свести јавности кроз израду документарног филма и три спота у вези са изазовима са којима се суочавају особе са инвалидитетом од почетка пандемије КОВИД-19 у областима здравствене и социјалне заштите, образовања, запошљавања и хуманитарне помоћи, а који је базиран на претходно урађеном истраживању. Филм је премијерно емитован на РТС-у.
- Пројекат “Млади са инвалидитетом“, подржан од стране Министарства културе, са циљем подизања свести јавности о правима младих са инвалидитетом, а у оквиру обележавања „Европске године младих“. Сврха пројекта је да се из угла доносилаца одлука и младих особа са инвалидитетом свих категорија (сензорни, физички и интелектуални инвалидитет), производњом и емитовањем документарног филма, кроз теме које је Комитет младих Европског инвалидског форума (EDF Youth Committee) идентификовао као значајне за преговарање са доносиоцима

одлука, подигне свест о следећим темама: самостални живот, инклузивно образовање, запошљавање младих особа са инвалидитетом, мобилност, ментално здравље младих и приступачност, приступачни туризам, култура и слободно време. Као резултат овог пројекта, настао је документарни филм „Млади са инвалидитетом“.

- Пројекат " Европска година младих кроз мотивационе приче младих Београђана са инвалидитетом", суфинансираног средствима Секретаријата за социјалну заштиту града Београда је имао за циљ оснаживање, јачање и подршку младих са инвалидитетом у Београду старости од 16 до 30 година, кроз едукативне радионице у циљу стицања вештина мотивационих говора на теме - самостални живот, инклузивно образовање, запошљавање младих особа са инвалидитетом, мобилност, ментално здравље младих и приступачност. Као резултат овог пројекта, поред одржаних обука, настала је брошура "Европска година младих из угла младих Београђана са инвалидитетом" и видео-спот са мотивационим порукама младих са инвалидитетом.

Први пут ове године, НООИС се на иницијативу компаније „Лидл“ успешно прикључио кампањи под називом „Хоћеш да мењам места? Помери се с места!“. У жељи да се осујете бахати возачи да непрописно заузимају паркинг места за особе са инвалидитетом, ове поруке се постављају на непрописно паркирана возила испред Лидл продавница, са циљем да се подигне свест о свакодневним изазовима са којима се сусрећу особе са инвалидитетом.

У Србији живи око 800.000 особа, а у свету се са проблемима инвалидитета суочава око милијарду људи. Како инвалидност директно или индиректно погађа и чланове њихових породица, са сигурношћу се може тврдити да је то проблем за око 2 и по милијарде људи на Планети који најчешће живе на граници или испод границе сиромаштва, а чешће него други суочавају се са разним видовима дискриминације и кршења људских права.

И поред помака, особе са инвалидитетом у Србији и даље не уживају довољно права која би им омогућила пуну једнакост и укљученост у све друштвене токове. Инвалидске организације окупљене у Националну организацију особа са инвалидитетом Србије (НООИС) зато траже:

- промену Закона о социјалној заштити и повећање туђе неге и помоћи
- доношење посебног Закона о организацијама особа са инвалидитетом
- јасне протоколе у случајевима угрожености јавног здравља, посебно у контексту пандемије изазване вирусом COVID-19 и другим ванредним ситуацијама како би се осигурало да приступ здравственој заштити, укључујући и друге мере заштите, нису дискриминаторне за особе са инвалидитетом
- измену низа прописа како би се правни оквир Србије у потпуности ускладио са одредбама Конвенције, нарочито у областима: деинституционализације, смањења дискриминације, реформе система старатељства и одузимања пословне способности, приступачности, сервиса подршке, положаја деце и жена са инвалидитетом, процене

инвалидности и нарочито побољшања социо-економског положаја особа са инвалидитетом

Такође, НООИС и даље очекује пуну сарадњу и укљученост у доношењу свих релевантних закона и одлука, подсећајући све релевантне институције, ресорна министарства и доносиоце одлука на мото европског инвалидског покрета „Ништа о нама без нас“, што је истовремено и у складу са Конвенцијом УН о правима особа са инвалидитетом.